

Gebed heeft wat krukken nodig Psalm 111

Rev Dr Jos Strengtholt

Heliopolis 2011

Bidden is heel bewust ons hart openen voor God, omdat wij naar God verlangen, omdat we behoefte hebben aan Hem.

Hij kent u, niks van u is verborgen voor Hem. Hij weet wat er omgaat in uw hart. Daarom is het gebed niet bedoeld om God iets bekend te maken dat Hij tevoren niet wist. Hij weet het toch al.

Bidden is veeleer de gemeenschap tussen u en God, wat u helpt om u te schikken naar het hart van God en naar Zijn wil voor uw leven.

Het gebed tot God behoort, als het ware, een broodje hamburger te zijn. Wij beginnen met lof, wij eindigen met lof; dat zijn als de twee delen van het broodje. En daartussen bevindt zich die altijd rommelige omgang met God.

Wanneer wij bidden, mogen wij volstrekt eerlijk zijn over wat we voelen. Gooi het er maar uit. Maar het is niet alleen vragen en nog eens vragen. Bidden is niet een verlanglijstje inleveren.

Psalm 111, die wij gelezen hebben, toont ons dat ook dankbaarheid een wezenlijk deel van het gebed is.

Psalm 111 is een volmaakt voorbeeld van de genoemde sandwich. Hij begint met: “Looft den HEERE, Halleluja.” En hij eindigt met: “Zijn lof bestaat in der eeuwigheid.”

1. Dankbaarheid voor wat Hij doet en voor Zijn trouw

De toon van den Psalm wordt vanaf het begin gezet in de eerste regel: “Ik zal de HEERE loven met mijn ganse hart.”

God heeft geen welgevallen aan halfhartige gebeden. De zanger van den Psalm vangt zijn gebed aan omdat zijn hart geheel in vlam staat; of anderen hem volgen of niet, of mensen zijn gebed vreemd vinden of niet, is voor hem van ondergeschikt belang.

Waarvoor dankt hij God? Voor de werken van God. Zij zijn groot, vol majesteit en eer.

Wij behoren God zeer dankbaar te zijn voor Zijn grote werken. Hij heeft een wonderbaar heelal geschapen; Hij heeft de zon gemaakt om de aarde te verwarmen, en Hij geeft regen en oogst. Wij kunnen duizend prachtige werken van God opnoemen waarvoor wij dankbaar zijn.

Het is in de Psalm meteen duidelijk dat de schrijver God niet slechts dankt voor de schoonheid van de natuur of voor her ontzagwekkende heelal, maar dat hij God dankt voor Zijn werken die Hij verricht heeft tot zegen van Zijn eigen volk.

Toen Israël in slavernij was in Egypte, zond God hun verlossing; Hij gaf hun manna om te eten in de woestijn, en op krachtige wijze gaf God hun een land tot hun erfdeel. En God gaf Israël Zijn geboden.

Toen Jezus het laatste avondmaal met Zijn discipelen at, in de nacht waarin Hij verraden werd, zongen zij samen deze Psalm 111 aan tafel. Dat was de Joodse gewoonte bij de viering van het Pascha: juist deze Psalm.

Voor Jezus had het lied over de uittocht van Israël uit Egypte een zeer diepe betekenis. Hij wist dat Hijzelf het ware Offerlam zou worden.

Psalm 111 zegt dat God eertijds verlossing naar Zijn volk gezonden had om hen uit Egypte te redden, maar Jezus was door God gezonden om het volmaakte offer te zijn, om de ware en laatste uittocht te volbrengen.

Hij zou sterven om ons uit het land van de slavernij van zonde, ziekte en ellende te leiden en ons te brengen in het beloofde land van de verzoening met God.

Onze Heere en onze God, wij danken U met ons hele hart voor wat U voor ons gedaan hebt.

Onze gebeden moeten altijd gebeden van dankbaarheid zijn voor wat God voor ons gedaan heeft door Jezus Christus.

En ook voor alle meer gewone, dagelijkse tekenen van Zijn zorg danken wij Hem. Waarvoor ben jij dankbaar?

Voor het eten op tafel. Voor veiligheid op reis. Voor vrienden. Voor hulp in ons werk, in onze studie. Voor bemoedigingen die Hij ons geeft. Voor ons salaris. Voor zonneschijn en regen. Voor muziek, voor de natuur, voor vreugde.

God is onze dank waard; Hij heeft onze dank echter niet nodig, Hij is daar ver boven verheven.

Maar het eert God, en het is heilzaam voor onszelf, dat wij ons voortdurend bewust zijn dat wij een zorgzame Vader hebben die ons verlost heeft en die ons dag aan dag zegent.

2. Onderzoek deze en aanschouw

In vers 4 van Psalm 111 lezen wij dat God een gedachtenis heeft ingesteld voor Zijn wonderen. God had gedenktekenen aan Israël gegeven, opdat zij niet zouden vergeten hoe Hij in hun geschiedenis gehandeld had.

Wij zijn mensen die makkelijk vergeten. Ten aanzien van God lijkt ons geheugen als een zeef, Wij hebben gedenktekenen nodig om de herinnering aan Gods goede daden in ons leven levend te houden.

Israël had feesten die als gedenktekenen dienden, zoals een oogstfeest, om ze te richten op hoe God hun eten en drinken gaf. En zij hadden het feest dat ik al noemde, het Pascha.

Jezus vierde het Pascha met Zijn discipelen — een feest om jaarlijks te gedenken hoe God Israël uit Egypte verlost had en hoe Hij dat gedaan had.

Tegenwoordig vraagt bij de Paasmaaltijd in een Joods huis een van de jongens aan het begin van de maaltijd: “Wat maakt deze nacht anders dan alle andere nachten?” En dan wordt de geschiedenis van Israël en de grote verlossingsdaden Gods herdacht.

Als christenen hebben ook wij onze gedenktekenen, om herinnerd te worden aan wat God voor ons gedaan heeft en wat Hij dagelijks voor ons doet.

Deze gedenktekenen zijn er om ervoor te zorgen dat wij ons herinneren en dat wij God danken — telkens weer. En wij hebben ze nodig om verzekerd te zijn van wat Hij vandaag de dag voor ons doen kan.

Onze verhouding tot God heeft deze ‘krukken’ nodig. Ons gebedsleven heeft krukken nodig om voort te gaan. Uit onszelf zijn wij zo gehandicapt, zo zwak, zo vergeetachtig.

Welke gedenktekenen hebben wij? Kunt u er enkele noemen? Waaraan denkt u?

Onze wekelijkse liturgie, het Avondmaal, Kerstfeest, Pasen, enzovoort.

Zowel ons kerkelijk jaar als onze wekelijkse eredienst zijn tot lof van God — om onze dankbaarheid voor Zijn grote daden te tonen.

En wij hebben ze nodig om ons elke week en door het gehele jaar heen te herinneren aan wat God voor ons gedaan heeft, om ons dankbare mensen te maken en ons vertrouwen in God te versterken wanneer wij nu, vandaag, problemen ondervinden.

Om Gods grote werken te gedenken, moeten wij ijverig zijn. In vers 2 zegt Psalm 111: “De werken des HEEREN zijn groot, zij worden onderzocht van allen die er vreugde in vinden.”

Als u het leven geniet dat God u gegeven heeft, indien u Zijn vergeving en Aanwezigheid nu, en de gedachte aan een toekomst met Hem geniet, onderzoek het dan. Bestudeer het. Overdenk het.

Zo vermaant Charles Haddon Spurgeon, een baptistenpredikant in Londen van 150 jaar geleden - the Prince of Preachers werd hij genoemd - ons in zijn verklaring van de Psalmen, om werk te maken van het onderzoeken van wat God voor ons persoonlijk gedaan heeft:

Omdat Gods werken groot zijn, kunnen zij niet in één oogopslag gezien worden, maar moeten zij met zorg onderzocht worden; en dit onderzoeken is wezenlijk voor ons eigen nut, omdat het [...] ons geestelijke oog geleidelijk versterkt, om het licht van de goddelijke heerlijkheid te verdragen. [...]

De geschiedenis van de handelingen van de HEERE met Zijn volk is een zeer geschikt onderwerp voor de overdenking, waarin eerbiedige zielen, die een zoete vertroosting en een nooit falende bron van vreugde vinden.

Wel, hij zegt het wat pompeus maar hij heeft gelijk. Volg Spurgeon hierin! Hij belooft, uit eigen ervaring, dat uw geestelijk oog het licht van Gods heerlijkheid zal gaan zien, en dat je daarom troost en vreugde zult vinden.

Indien u dit verlangen hebt, wilt u misschien uw persoonlijk gebedsleven versterken. Sommigen zetten bijvoorbeeld vaste tijden van gebed in hun agenda, zodat de drukte van het leven dit bidden niet verdringt. Of zij gebruiken een schriftje om te noteren waarvoor zij gebeden hebben.

Indien u verlangt te bidden maar u vindt het moeilijk, dan kunt u zulke middelen gebruiken om u regelmatig te maken in het gebed. Hang een herinnering op uw koelkast.

3. Gods daden in de geschiedenis onderwijzen ons

Als wij Hem beter willen leren kennen, moeten wij letten op wat God doet — hoe Hij gehandeld heeft jegens onze vaders en jegens ons.

Een deel van deze kennis krijgen wij uit de Bijbel. Daarin lezen wij van Gods trouw jegens Zijn volk.

Maar wij moeten oppassen dat wij niet alleen de Bijbel gebruiken om God beter te leren kennen; we moeten door de Bijbel geleid, zoeken naar Gods trouwe daden heden ten dage. Gewoon vanaf in uw eigen leven.

Lees uw Bijbel, bestudeer haar, “zoek de werken des HEEREN”. Lees de gedachtenis van hoe Hij gehandeld heeft in het verleden van Israël, en bovenal hoe Hij Mens geworden is voor ons welzijn.

Maar het doel daarvan is te weten waar wij God vandaag kunnen vinden, hoe wij God heden kunnen vinden — hoe te bidden, hoe we in ons huidige leven de omgang met God kunnen genieten.

Als iemand verdrinkt, helpt u hem niet door te verklaren hoe enorm u hem liefhebt, of door hem uit te leggen hoe de reddingsboei werkt. De man of vrouw wil gewoon uit het water getrokken worden.

En als u voelt dat u verdrinkt in uw zonden, in ziekte of in problemen, dan hebt u redding nodig — dat God vandaag werkt in uw leven.

De herinnering aan Gods vroegere werken — en daar hoort ook de studie van Zijn Woord bij— zal uw hart openen om te zien hoe Hij Zijn vandaag werkt: Het helpt u oog te hebben voor zijn werk in uw hart, in uw leven, in uw gemeenschap, in onze kerk.

Wanneer ik zie wat Hij voor anderen gedaan heeft, zal ik beginnen te geloven dat Hij hetzelfde voor mij kan doen. Ik zal beginnen te geloven dat Hij genadig en barmhartig is, dat Hij bereid is Zijn wonderlijke werken ook in mij te doen.

En dat is wat wij nodig hebben. En daarom bidden wij.

Hij gaf voedsel in de woestijn aan het volk Israël — dat voedsel hebben wij heden nodig. Ja, in het Avondmaal reikt God ons geestelijk toe, maar wij hebben ook hulp nodig op zoveel andere gebieden.

Daarom, terwijl onze gebeden omgeven zijn door lof, vooraf en achteraf, en doordrenkt met dankbaarheid voor wat God in het verleden gedaan heeft, leggen wij ook onze huidige noden voor God neer — en die van anderen, van onze steden, van onze landen, van de wereld.

Tenslotte

Uw persoonlijk gebed is van groot belang. Het kan bergen verzetten.

Maar deze Psalm 111 is geschreven om in gemeenschap gezongen te worden — in de gemeenschap der gelovigen. Zoals hij ook begon met:

Ik zal de HEERE loven met heel mijn hart,
in de kring van de oprechten en in hun gemeenschap.

De kring van de oprechten — dat is de kleine kring van u en wellicht enkele vrienden, een wekelijkse bidstond misschien.

En de vergadering — laten we zeggen, dat is onze bijeenkomst hier in zondag.

Toen Jezus Zijn discipelen leerde bidden, leerde Hij hun geen individualistisch gebed. Het uitgangspunt van het Onze Vader is dat het gezamenlijk gebeden wordt:

“Onze Vader, Die in de hemelen zijt... geef ons heden ons dagelijks brood...”

Als we bidden, persoonlijk en gezamenlijk, voor onze grote en kleine noden, voor ons voedsel, onze gezondheid, onze kinderen, voor alle dingen, dan zal onze Heere ons verhoren.

En daarom kunnen wij Hem altijd loven en danken, zelfs voordat wij onze noden aan Hem hebben voorgelegd.

Zoals Hij in het verleden gehandeld heeft om Zijn volk te redden en te ondersteunen, zo zal Hij handelen. Om ook u te redden en te ondersteunen en te helpen met wat u nodig heeft — vandaag. Nu.

+ In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, amen.